

УДК 657.3

Домбровська Н.Р.,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін,
*Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу
Тернопільського національного економічного університету*

Dombrovska Natalia,
candidate of economic sciences, assistant professor
of department of fundamental and special subjects of educational and scientific,
*Chortkiv Institute of Entrepreneurship and Business
of Ternopil National Economic University*

СУТНІСНЕ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ТРАКТУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЯК ПРОВІДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ

Домбровська Н.Р. Сутнісне визначення та трактування фінансової звітності як провідної економічної категорії. У роботі досліджено сутнісне визначення та трактування фінансової звітності. Як кінцевий продукт бухгалтерського обліку вона відбиває і дає змогу оцінити результати діяльності, прогнозувати напрями поліпшення ефективності господарювання і пропонувати необхідні для управління рішення. Досліджено групування інформації, що надається під час фінансового звітування. Фінансову звітність віднесено до провідних економічних категорій і репрезентовано її як сукупність специфічних суспільно-економічних та інформаційних відносин, які складаються між господарюючими суб'єктами з приводу розкриття і використання інформації про фінансово-майновий стан і результати діяльності суб'єктів ринкової економіки для ухвалення ними рішень щодо формування, розподілу та використання обмежених економічних ресурсів.

Ключові слова: фінансова звітність, бухгалтерська звітність, користувачі інформації, бухгалтерський облік, види інформації.

Домбровская Н.Р. Сущностное определение и трактовка финансовой отчетности как ведущей экономической категории. В работе исследованы сущностное определение и трактовка финансовой отчетности. Как конечный продукт бухгалтерского учета она отражает и позволяет оценить результаты деятельности, прогнозировать направления улучшения эффективности хозяйствования и предлагать необходимые для управления решения. Исследована группировка информации, предоставляемой при финансовой отчетности. Финансовую отчетность отнесено к ведущим экономическим категориям и представлено ее как совокупность специфических социально-экономических и информационных отношений, которые складываются между хозяйствующими субъектами по поводу раскрытия и использования информации о финансово-имущественном состоянии и результатах деятельности субъектов рыночной экономики для принятия ими решений по формированию, распределению и использованию ограниченных экономических ресурсов.

Ключевые слова: финансовая отчетность, бухгалтерская отчетность, пользователи информации, бухгалтерский учет, виды информации.

Dombrovska Natalia. The essential definition and interpretation of financial statements as a leading economic category. The paper investigates the essential definition and interpretation of financial statements. As a final product of accounting, it reflects and allows to evaluate the results of activities, predict the direction of improving the efficiency of management and offer the necessary management decisions. It is determined that financial reporting should be regarded as a non-accounting method, but a method of knowing economic phenomena and processes associated with a particular economic entity. Comparison of the concepts of “financial reporting” and “financial statements” is made and the need for their differentiation that will help to understand the requirements of IFRS, advantages and opportunities of their application in Ukraine is pointed out. The constitutional elements of the financial reporting system are considered in order to find out the underlying factors and reasons by which the economic essence, the mechanism of functioning and development can be explained. It has been established that the process of harmonization of economic interests of financial reporting entities, in particular compilers and users of financial reporting, should be managed and based on a single methodological basis, as well as a clear algorithm for its implementation. Theoretical and methodical regulations of financial reporting are extended in the context of clarification of the conceptual apparatus. Furthermore, it has been also substantiated that the financial reporting of enterprises is a dialectical unity of the cause of the conflict of interests of the participants in economic relations and the means of its settlement through proper information. The grouping of the information provided in the financial reporting is investigated. The financial reporting is identified as one of the leading economic categories and represented as a set of specific socio-economic and informational relations that are drawn up between business entities regarding the disclosure and use of information on financial and property status and the results of the activities of market economy subjects for their decisions on the formation, distribution and use of limited economic resources.

Key words: financial reporting, accounting reports, users of information, accounting, types of information.

Постановка проблеми. Радикальні перетворення в Україні, спрямовані на розвиток ринкової економіки, поява нових видів економічних відносин між суб'єктами господарювання закономірно викликають потребу удосконалення інформаційного забезпечення процесу ухвалення управлінських рішень, основою якого є система бухгалтерського обліку. Інтеграція вітчизняної економіки у світовий економічний простір на засадах партнерства потребує проведення поглиблених досліджень теоретико-методологічного і практичного характеру, спрямованих на забезпечення кардинального підвищення ефективності господарювання. Вирішенню цих завдань багато в чому сприяє правильне розуміння та своєчасне отримання керівництвом та менеджерами підприємства достовірної інформації, яку надає бухгалтерська фінансова звітність. У зв'язку з цим актуальним є дослідження питання сутності фінансової звітності як провідної економічної категорії.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичні, організаційні та методичні аспекти сутності та формування фінансової звітності досліджували багато вчених, таких як В. Андрієнко, Г. Журавель, Т. Кучеренко, М. Пушкар, П. Хомин, М. Чумаченко та інші. Однак важливі питання методології та організації обліку і звітності в сучасних умовах для підприємств залишаються відкритими, серед яких чільне місце

належить розробленню науково обґрунтованих рекомендацій щодо сутності, трактування та правильного розуміння фінансової звітності відповідно до особливостей національної системи бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності.

Метою статті є дослідження елементів системи фінансової звітності для уточнення сутнісного значення та трактування фінансової звітності як провідної економічної категорії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Бухгалтерський облік як інформаційна система має на меті задовольнити потреби внутрішніх та зовнішніх користувачів в обліковій інформації. Кінцевим продуктом функціонування облікової системи є фінансова звітність, за допомогою якої відбувається стан та результати фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання. Проведений моніторинг наукової та нормативної літератури цього питання показав існування різних поглядів щодо трактування фінансової звітності. Українські та іноземні автори неодноразово асоціюють її із різними, часом діаметрально супротивними між собою поняттями, серед яких найбільш розповсюдженими є такі: елемент методу бухгалтерського обліку, документ, система показників, бухгалтерська звітність, інформація, інформаційна модель підприємства, елемент інформаційного забезпечення підприємства й інструмент управління його діяльністю тощо.

Вивчення наукової літератури показало бачення науковцями ролі фінансової звітності як одного із вагомих суспільних інститутів, який забезпечує функціонування економіки країни [1, с. 560]. Окремі дослідники обґрунтовують потребу виділити її в систему економічних знань [2, с. 24], принаймні вважають за невідмінне розглядати спеціальну теорію звітності суб'єктів господарювання, яка в інтересах різних користувачів забезпечувала б формування прозорого інформаційного середовища, сприятливого для ухвалення ними економічних рішень [3, с. 38].

«Фінансова звітність як публічна система певним чином згрупованої інформації, методологія та методика якої визначені запитами основних економічних учасників ринкового середовища (інвесторів, кредиторів, власників, інших фінансових установ, транснаціональних корпорацій), допомагає формуванню інституціонального середовища, забезпечуючи взаємодію між економічними суб'єктами ринку капіталу, та проявляється у вигляді рутин, які ілюструють спосіб компактного зберігання знань (knowledge) і навичок (skills), які необхідні людині у діяльності», – наголошують М. Чумаченко та Т. Кучеренко [4, с. 12].

У сучасних умовах гармонізації українського обліку з міжнародними стандартами важливим є питання співвідношення і взаємозв'язку фінансової звітності та методу обліку. Баланс і звітність як елементи методу бухгалтерського обліку приводять до найбільш розбіжних суджень. Навіть саме об'єднання балансу і звітності в один елемент згідно з процедурним підходом, на думку В.Ф. Палія, є «дивним і вельми прозоро натякає на те, що баланс – це частина звітності» [5, с. 59]. Автор зазначає, що переродження бухгалтерської звітності з елементу методу бухгалтерського обліку в сукупність форм і таблиць, складених за інформацією, отриманою з різних видів обліку, не було своєчасно помічено й осмислено в теорії обліку [5, с. 89]. Немало вітчизняних учених розглядають фінансову звітність як елемент методу обліку, спосіб підсумкового узагальнення інформації. Мотивом цього є насамперед синонімія категорій «баланс» і «звітність» у площині специфічних облікових процедур та їх інше розуміння як сукупності показників, інформації.

Тернопільський учений П.Я. Хомин підкреслює, що «звітність є самостійною системою подання даних, необхідних для інформаційного забезпечення менеджменту, і в жодному разі не може вважатись складовим фрагментом (прийомом) бухгалтерського обліку» [6, с. 14]. Крім цього, на погляд автора, зведення звітності до ватерпаса елемента бухгалтерського обліку є ключовою причиною відсутності ґрунтовних досліджень методології формування її показників, через що й дотепер не сформована взаємопов'язана їх система [7, с. 242].

Методичними прийомами узагальнення інформації винятково для облікового апарату є звітність і баланс. Натомість користувачі у формах звітності, зокрема фінансової, вбачають систему вагомих фінансових показників, інформаційний масив, що є підґрунтям ухвалення економічних рішень. Тому на концептуальному рівні вказані поняття необхідно чітко відмежовувати. Баланс – це рівновага, урівноваження [8, с. 58]. У процедурній площині більш правдиво вживати замість «баланс» – «балансове узагальнення» (спосіб балансування), у фундаментальну основу якого покладено чільну облікову модель: «Активи = Влас-

ний капітал + Зобов'язання», що ілюструє рівновагу (баланс) наявних господарських засобів підприємства і джерел їхнього утворення та фінансування. Точніше, застосування прийому подвійного запису дає поруку наведеній рівності, оскільки «баланс і його рахунки є наслідком подвійного запису» [9, с. 56]. Це посвідчує також методологічну єдність облікових процедур.

Прийом балансового узагальнення даних, які засновуються на рахунках, без сумніву, є невіддільним елементом методу бухгалтерського обліку і має важливе практичне значення. Він слугує знаряддям контролю, вивірки й ув'язки інформації, отримання підсумкових даних, підтвердження їх системного узгодження. Тому балансове подання інформації широко застосовується у фінансовій звітності. Це математичний метод, абстрактний від конкретного змісту показників, які балансується. Під час складання фінансової звітності, зауважує В.Ф. Палій, за допомогою балансування як спеціального прийому, а не як елементу методу обліку, переслідуються інші цілі, вирішуються інші завдання [5, с. 60]. Баланс як форма фінансової звітності має набагато ширший зміст. Він є офіційним документом, що одночасно засвідчує розподіл економічних ресурсів між зацікавленими сторонами відповідно до їхніх прав і зобов'язань у рубіках підприємства та характеризує фінансово-майновий стан останнього як автономної господарської одиниці.

Підтримуємо думку В.Ф. Палія, який стверджує, що в теорії обліку ще тільки належить опрацювати і визначити істинне місце фінансової звітності в концептуальному вирішенні облікової процедури [5, с. 61]. У будь-якому разі фінансову звітність, так само як і її форму «Баланс», не слід визнавати елементами методу бухгалтерського обліку, бо це опротестовує їхню реальну економічну суть. Тому вважаємо, що фінансову звітність треба розцінювати як метод, однак не бухгалтерського обліку, а метод пізнання економічних явищ і процесів, пов'язаних із певним суб'єктом господарювання.

Отже, фінансова звітність як економічна категорія виражає сукупність характерологічних суспільно-економічних відносин, які виникають між суб'єктами господарювання з претексту розкриття і використання інформації про стан і результати діяльності підприємства для ухвалення рішень щодо формування, розподілу й використання обмежених економічних ресурсів.

Міжнародні стандарти фінансової звітності, на основі яких розроблено національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, в першоджерелі мають найменування «International Financial Reporting Standards» (Міжнародні стандарти фінансового звітування). Також у 2010 році Концептуальна основа (Framework For Preparation And Presentation Of Financial Statements) була частково оновлена, зокрема в частинах визначення поняття і мети фінансового звітування, користувачів та якісних характеристик корисної для них інформації, і перейменована на Концептуальну основу фінансового звітування (Conceptual Framework For Financial Reporting) [10]. Як посвідчують укладачі МСФЗ, фінансове звітування є ширшим поняттям, ніж проста сукупність фінансових звітів. З процедурної сторони воно охоплює розкриття у раціональний спосіб різноманітної фінансової та нефінансової інформації, корисної для ухвалення економічних рішень користувачами, а «підготовка фінансових звітів є складовою частиною процесу фінансового звітування» [11].

Проведений моніторинг літератури показав, що про процедуру складання традиційних звітних форм йдеться лише у декількох стандартах із всіх, які налічують МСФЗ. Решта стандартів поміщають вимоги до подання інформації, що поповнює й висвітлює основні фінансові показники, чи інших важливих даних про господарську діяльність підприємства. Саме такі дані й компонують основний інформаційний масив, який офіційно публікується звітуючими суб'єктами згідно з принципами, правилами і нормами, визнаними міжнародною спільнотою. Поза всяким сумнівом, певна корисна інформація для ухвалення рішень користувачами, яка отримується поза обліковою системою, значною мірою є орієнтовною, бо не всякчас може бути перевіреною і документально підтвердженою. Її створення не регламентоване обліковою політикою підприємства як еталонним критерієм правильності й правдивості. На рис. 1 проілюстровано змістову та процесну площину розкриття інформації у системі складання фінансової звітності суб'єкта господарювання.

У фінансовій звітності подається згрупована інформація про активи, зобов'язання, власний капітал, доходи, витрати, фінансові результати і грошові потоки підприємства за визначений інтервал часу у грошовому виразі. Вона складається зі Звіту про фінансовий стан, Звіту про сукупний дохід, Звіту про рух грошових коштів, Звіту про власний капітал і Приміток, які взаємопов'язані між собою, становлять цілісність, системність та змістову єдність. Фінансова звітність, таким чином, є описом історії діяльності підприємства, його фінансового стану, результатів здійснених операцій, можливостей його розвитку.

Докладне групування за певними ознаками видів інформації, яку зазвичай надають користувачам у процесі фінансової звітності, таке:

- за часом: ретроспективна, поточна, перспективна;
- за характером: фінансова, не фінансова;

- за елементами: про активи, зобов'язання, власний капітал, доходи, витрати, фінансові результати (прибуток, збиток), грошові потоки;

- за формою подання: таблична; цифрова; текстова; графічна; комбінована;

- за сталістю: відносно постійна (основні статутні й інші дані про підприємство, облікова політика); відносно змінна (про стан і результати діяльності, основні параметри, що характеризують діяльність підприємства);

- за економічним змістом: про фінансово-майновий стан; фінансові результати діяльності; грошові потоки; перспективи розвитку підприємства.

- за нормативно-правовим регламентуванням: згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»; МСФЗ; П(С)БО; згідно з нормативно-правовими документами компетентних органів; відповідно до внутрішніх документів підприємства; інше;

- за підставою розкриття: відповідно до нормативно-правових актів; рішення керівництва підприємства; інформаційних запитів користувачів;

- за видами діяльності: операційна, фінансова, інвестиційна діяльність;

- за звітною формою: у Звіті про фінансовий стан; Звіті про сукупний дохід; Звіті про рух грошових коштів; Звіті про власний капітал; Примітках до фінансової звітності; інших формах;

- за ступенем регламентації: регламентована, не регламентована.

Якщо порівняти два терміни: фінансова звітність та фінансове звітування, то, на нашу думку, термін «фінансова звітність» потрібно вживати для позначення інформаційного продукту, порядок формування і поширення якого визначається певними стандартами, а «фінансове звітування» – як процес розкриття широ-

Розкриття інформації для користувачів				
Формат процесу	Фінансове звітування за стандартами обліку та звітності			Інша корисна для користувачів інформація: 1. Відомості про взаємодію з основними контрагентами; 2. Статистика галузі; 3. Аналітичні звіти; 4. Прогнози; 5. Очікування; 6. Звіти про соціальну відповідальність і вплив на зовнішнє середовище.
	Складання фінансової звітності		Інша слушна інформація, передбачена стандартами, не розкрита у фінансових звітах чи в Примітках.	
	Складання фінансових звітів	Примітки до фінансової звітності: 1. Інформація про основу складання фінансових звітів; 2. Облікова політика; 3. Інформація згідно з вимогами стандартів; 4. Інша слушна інформація для розуміння фінансових звітів.		
	Звітні форми: 1. Звіт про фінансовий стан; 2. Звіт про сукупний дохід; 3. Звіт про рух грошових коштів; 4. Звіт про власний капітал.			
	Підтверджена аудитором інформація		Не підтверджена, орієнтовна інформація	
	+ → -			
	<i>Ступінь регламентованості інформаційного масиву</i>			
	Формат змісту			

Рис. 1. Розкриття інформації у системі фінансової звітності суб'єкта господарювання у форматі змісту та процесу

Джерело: сформовано автором на основі [4; 8; 10; 11]

кого спектру корисної для користувачів інформації про підприємство, додаткових відомостей про особливості бізнесової одиниці та ведення її господарської діяльності, добровільного висловлювання керівництва щодо очікуваних перспектив, потенційних можливостей і ризиків. Такий підхід на термінологічному рівні гармонізується з міжнародною обліковою практикою складання, подання і використання фінансової звітності, дає можливість системно охарактеризувати її. Названі поняття необхідно розмежовувати, що у свою чергу допомагатиме розумінню вимог МСФЗ, переваг і можливостей їх застосування в Україні.

Для формування теоретичних положень і розгляду особливостей організації та здійснення фінансового звітування застосовано системний підхід. Тому фінансове звітування правомірно розглядати як систему. Це складне соціально-економічне явище сучасного ділового життя. Серед його визначальних системотвірних складників доречно назвати мету, суб'єктів, специфічні інформаційно-економічні відносини між ними, принципи їх взаємодії. Розгляд конститутивних елементів системи фінансової звітності необхідний для з'ясування основоположних факторів, причин, за допомогою яких можна було би пояснити його економічну сутність, механізм функціонування й розвитку. Це дасть змогу вибрати адекватні способи підвищення ефективності інформаційного забезпечення господарюючих суб'єктів.

Моніторинг наукової економічної літератури й облікових стандартів засвідчив, що мета фінансової звітності зводиться до розкриття інформації про підприємство для задоволення потреб і реалізації інтересів різних учасників економічних відносин. Його суб'єктами можна визначити коло зацікавлених осіб, причиною взаємодії яких є інформація про підприємство, процеси, пов'язані з її генеруванням, поширенням, використанням і регламентуванням. За функціональною ознакою їх доцільно розділити на три групи, а саме: укладачі, користувачі і регулятори.

Укладачі насамперед зобов'язані, згідно з чинним законодавством, забезпечити організацію і ведення обліку на підприємстві, вчасно формувати фінансову звітність, подавати її у певні інстанції та зацікавленим особам.

Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» перелічені функціональні обов'язки покладено на власника (очільників) і головного бухгалтера підприємства. Безпосередню ж облікову роботу на великих підприємствах виконують працівники бухгалтерської служби. Згідно з текстом МСФЗ, питання щодо розкриття інформації у фінансовій звітності входять до компетенції управлінського персоналу (management), які несуть відповідальність за складання і подання фінансової звітності [11]. Отже, саме облікові працівники і менеджери підприємства є укладачами фінансової звітності.

До користувачів фінансової звітності належать органи управління, трудові колективи, власники (засновники), органи виконавчої влади та інші. Моніторинг наукової фахової літератури показав, що здебільшого диференційовано сім груп користувачів обліково-звітної інформації: інвестори, працівники, позикодавці, постачальники й інші торгові кредитори, покупці, держава і громадськість [5, с. 90]. Така ж деталізація користувачів наведена у Концептуальній основі (1989).

Доцільно зауважити, що у положеннях Концептуальної основи (2010) також диференційовано користувачів фінансової інформації. На думку її укладачів, без визначення цільової групи основних користувачів вона ризикує стати надмірно абстрактною або невизначеною, розпливчастою, неоднозначною, розмитою [13]. Тому у цьому документі чітко виокремлено основних користувачів, серед яких: наявні і потенційні інвестори, позикодавці та інші кредитори. При цьому решта користувачів, державні органи і громадськість також можуть розцінювати повідомлену у фінансових звітах підприємства інформацію як корисну для ухвалення рішень [13].

Зазвичай користувачів фінансової звітності поділяють за відношенням до підприємства на внутрішніх і зовнішніх. Першими є власники підприємства та вищий управлінський персонал, рада директорів, менеджери всіх щаблів і різних напрямів діяльності, очільники структурних підрозділів, працівники. До других належать інвестори, кредитори, постачальники, замовники, покупці, органи державного регулювання і контролю, профспілки, громадськість. Відмінність інформаційних інтересів зовнішніх користувачів можна представити двома ієрархічними щаблями: вертикальним і горизонтальним [14, с. 153]. Користувачі першого мають посереднє відношення до діяльності підприємства, а другого – прямо взаємодіють із ним.

Кожен із суб'єктів фінансової звітності має свої певні інтереси та мету. Під інтересом суб'єктів фінансового звітування варто розуміти реальну причину соціально-економічних дій, яку можна виразити через механізм фінансового звітування. Загалом такі інтереси доречно поділити на три групи: особисті, загальноорганізаційні, суспільні.

Процес узгодження економічних інтересів суб'єктів фінансового звітування, зокрема укладачів й користувачів фінансової звітності, повинен бути керованим і базуватися на єдиній методологічній основі, а також мати чіткий алгоритм реалізації. Усі зусилля слід спрямовувати на правове й організаційно-методичне забезпечення інформаційних відносин у межах системи фінансового звітування.

У сучасних ринкових перетвореннях саме інформація найчастіше виступає регулятором діяльності людини. Тому з урахуванням наведеного вище вважаємо, що фінансова звітність підприємств – це діалектична єдність причини конфлікту інтересів учасників економічних відносин і засобу його врегулювання через належне їх інформування. Як системний спосіб відбиття оптимізованої комбінації інтересів суб'єктів господарювання, вона динамічно розвивається і модифікується під впливом змін економічного середовища.

Отже, фінансову звітність можна віднести до провідних економічних категорій і репрезентувати її як сукупність специфічних суспільно-економічних відносин, які укладаються між господарюючими суб'єктами з претексту розкриття і використання інформації про стан і результати діяльності підприємства для ухвалення ними рішень про формування, розподіл і використання економічних ресурсів. Це розширює понятійний апарат бухгалтерського обліку і дає змогу осмислити причинно-наслідкові зв'язки між економічними явищами і процесами, діями економічних суб'єктів, які опосередковуються і великою мірою визначаються змістовим наповненням фінансової звітності підприємств.

Список використаних джерел:

1. Пушкар М.С. Фінансовий облік : підручник. Тернопіль : Карт-бланш, 2002. 628 с.
2. Кучеренко Т. Фінансова звітність як складова економічних наук. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2008. № 9. С. 21-29.
3. Панков Д.А. Финансовый кризис и бухгалтерский учет: взгляд Беларуси. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*: міжнар. зб. наук. праць. 2009. Вип. 1 (13). С. 31-48.
4. Чумаченко М., Кучеренко Т. Сучасний підхід до розвитку фінансової звітності відповідно до основних напрямів інституціональних теорій. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2011. № 8. С. 12-19.
5. Палий В.Ф. О методе бухгалтерского учета. *Бухгалтерский учет*. 2006. № 7. С. 55-60.
6. Хомин П. Облікове забезпечення звітності про фінансові результати має бути методологічно обґрунтованим. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2004. № 6. С. 9-15.
7. Хомин П.Я., Журавель Г.П. Парадигма й контрверзи бухгалтерського обліку та звітності (спроба консеквентного аналізу) : монографія. Тернопіль : Економічна думка, 2007. 299 с.
8. Гоголь Т.А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу : монографія. Чернігів : вид. В.М. Лозовий, 2014. 384 с.
9. Соколов Я.В. Предмет и метод бухгалтерського учета : сущность и содержание элементов. *Бухгалтерский учет*. 2007. № 19. С. 56-59.
10. Conceptual Framework for Financial Reporting (2010). International Accounting Standards Board. URL: <http://www.ifrs.org>.
11. Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements (1989) International Accounting Standards Board. URL: <http://www.ifrs.org>.
12. Палий В.Ф. Бухгалтерская и финансовая отчетность. *Бухгалтерский учет*. 2011. № 2. С. 88-90.
13. Conceptual Framework for Financial Reporting (Chapter 1, Chapter 3). Financial Accounting Standards Board. September, 2010. URL: <http://www.fasb.org>.
14. Андрієнко В. Поняття та склад фінансової звітності в умовах гармонізації бухгалтерського обліку. Наука молода : зб. наук. праць молодих вчених ТНЕУ. 2008. № 9. С. 153-157.